

Warszawa, 28 lutego 2022 r.

**Szanowna Pani
Marlena Małąg
Minister Rodziny i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

Szanowna Pani Minister,

w związku z napływem do Polski uchodźców wojennych z Ukrainy, Koalicja na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej wspólnie z Polskim Czerwonym Krzyżem, pragnie zwrócić uwagę na coraz częściej pojawiające się granicy dzieci bez opieki oraz na dzieci, które przekraczają polską granicę pod opieką przypadkowych osób, którym powierzane są przez rodziców jeszcze na terenie Ukrainy. Niepokoją nas także pojawiające się ogłoszenia w mediach społecznościowych o natychmiastowej gotowości adopcji dzieci podróżujących bez opieki. Ogłoszenia te są publikowane również przez osoby z Europy Zachodniej. Tylko opieka opiekuna prawnego czy zastępczego lub wychowawców pieczy zastępczej zapewnia dzieciom minimum bezpieczeństwa i jest kluczowa dla uniknięcia sytuacji potencjalnie niebezpiecznych dla nich.

Głęboko rozumiejąc wyjątkowość sytuacji i odruchy, które płyną z serca, chcemy zwrócić uwagę na znaczenie kontroli nad dziećmi bez opieki, aby nie doprowadzić do zwiększenia skali desperackiego powierzania dzieci przypadkowym osobom.

Sytuacja prawna dzieci cudzoziemskich bez opieki, w szczególności uchodźczych, jest bardzo trudna. Dzieci takie mogą spotkać się z problemami związanymi z ograniczeniem możliwości uzyskania np. pełnej pomocy psychologicznej, czy medycznej ze względu na brak zgody opiekuna prawnego. Zagrożone są także tzw. handlem ludźmi z powodu braku możliwości weryfikacji, czy osoba, która faktycznie zajmuje się dzieckiem jest osobą chcącą mu rzeczywiście pomóc.

Dzieci te muszą także uzyskać prawo legalnego pobytu na terenie Polski. Wymaga to ustanowienia dla nich kuratora w tzw. procedurze uchodźczej. Ważnym jest więc nie tylko zabezpieczenie w postaci oficjalnych opiekunów zastępczych, ale i pilne zapewnienie

odpowiedniej reprezentacji prawnej. Jeśli mieliby być to opiekunowie zastępczy, potrzebować będą przeszkolenia w zakresie procedur prawnych postępowania o udzielenie ochrony międzynarodowej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Apelujemy o szczególne zwrócenie uwagi na te dzieci, skoordynowanie działań systemowych, w szczególności z Urzędem do Spraw Cudzoziemców, aby zapewnić bezpieczeństwo poprzez zweryfikowanie statusu rodzinnego i prawnego dzieci, które przekraczają granicę pod opieką dorosłych niebędących ich rodzicami bądź najbliższymi krewnymi, a następnie umieszczenie decyzją sądu dzieci bez opieki w pieczy zastępczej, zwłaszcza rodzinnej (w większości sytuacji prawdopodobnie w trybie tymczasowym) lub w przypadku oczekiwania po polskiej stronie na rodzica lub inną osobę bliską, zapewnienie dzieciom miejsca na czas oczekiwania, w którym będą osoby zapewniające im opiekę i bezpieczeństwo.

Z poważaniem,

Beata Potocka
Przewodnicząca
Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej

Jerzy Bisek
Prezes
Polski Czerwony Krzyż

Do wiadomości:

1. Urząd do Spraw Cudzoziemców
2. Komenda Główna Straży Granicznej